Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV — Reus Dissapte 5 d' Agost de 1899 — Núm. 3.332

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
En provincias trimestre. . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar. . . . . » 7
Anuncis, à preus convencionals.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de. . . . . TOS

La que paga més contribució de la provincia.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motrís ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho solicitin.

Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordinarias condicions d' ecomomonía en lo *cost de compra y consum*, reuneixen las de *marxa silenciosa*, gran llimpiesa, espay redubit y facilissim maneig, ventatjas difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian à voluntat, las velocitats mínima á máxima.

Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS
LAUSSANNE

Dipósit exclussiu á Reus
D. ANTON SERRA (farmacéutich)
Arrabal Santa Anna, 80.

LINFA	Ptas.
Tubo pera 2 ó 3 vacunas. . .	1'00
Tubo pera 8 á 10 vacunas. . .	1'50
Tubo pera 20 á 25 vacunas. . .	3'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 á 3 vacunas. .	4'00

PULPA	Ptas.
Placas pera 3 á 4 vacunas, . .	1'50
Placas pera 6 á 8 vacunas. . .	3'00
Frascos pera 25 vacunas. . .	8'00
Frascos pera 50 vacunas. . .	15'00

Secció doctrinal

La protesta de Catalunya

Es sabut que Catalunya ve pagant prop de la quarta part del Pressupost espanyol, pero en los nous impostos creats per en Villaverde, la proporció ab que hi tindría de contribuhir, si arribessin á aprobarse, fora no ja la quarta part, sino la casi totalitat dels nous tributs. En efecte, las novas contribucions de cédulas personals, utilitats, impostos sobre mercancías y alumbrat, gravan esclussivament la industria y 'l comers, es á dir, manifestacions de la activitat humana, casi desconegudas á Castella.

No es donchs d' estranyar que aquí la protesta contra 'ls nous impostos sia més viva y més enérgica que 'n lo resto d' Espanya.

En lo Parlament la oposició que s' ha fet á la obra d' en Villaverde ha sigut més ficticia que real. Ni en Canalejas, ni en Romero, ni cap orador de las oposicions han fet un estudi serio dels Pressupostos. Cap d' ells los ha analisat ni pariat dels defectes capitals. En los discursos pronunciats per aquets oradors, no 's diuhen més que vulgaritats y no surten may de conceptes generals y abstractes. Tots, més que combatre los Pressupostos, se preocupaban de combatre al Govern.

Aquesta falta de las minorías se posa mès de relleu comparant la seva obra, ab los treballs de crítica fets per las Corporacions de Barcelona que com lo Foment, l' Ateneu y la Lliga de Defensa Industrial, han fet estudis y publicat dictamens, en los que 's fa una crítica conciensuda y justa dels projectes económichs presentats pel Govern.

Y aquí es de notar un altre diferenciació del modo de procenir de Catalunya comparat ab lo resto d' Espanya. La protesta contra 'ls Pressupostos ha sigut general, pero en tot Espanya, excepció feta de Catalunya, los contribuyents se contentan ab demanar rebaixas en lo Pressupost de Gastos, y 'l remey y la millora de la situació financiera l' esperan del Estat.

A Catalunya, al fer la crítica dels Pressupostos, ademés de demanar rebaixas en los serveys públichs, se consigna la necessitat de transformar radicalment la administració, y 's manifesta clarament que aquí ningú creu que axó ho pugan fer los polítichs centralistas. Lo remey, la solució, se busca dins de casa. Per axó se demana resolrament l' autonomía económica, y pera realisar aquesta lo concert económich.

Las bullangas de Saragossa y Valencia, pot ser de caràcter més polítich que económich, poch han preocupat al Govern. En cambi, la protesta séria, meditada, y complertament apartada de la política dels industrials de Barcelona, ha preocupat y preocupa fondament al Govern.

Y es que pera realisar qualsevol acte de resistencia ó protesta contra l' avuy omnipotent Estat central son necessarias forsas colectivas, y aquestas no son possibles sense una organisació y disciplina de las energías individuals. Afortunadament, ja sía per las predicacions catalanistas, ó be perque 'ls desenganys y las corrents d' aquest fí de sigle van per aquest camí; sia lo que 's vulga; lo cert es que 's desperta l' esperit d' associació, que 's forman agrupacions naturals, verdaderas resurreccions modernisadas dels antichs Gremis y, gracias à n' aquet esperit de associació, gracias á n' aquets organismes avuy representats, principalment per la Lliga de Defensa industrial, los contribuyents han trobat un medi pera ferse forts y poder resistir las imposicions del centralisme.

Tot Catalunya mira avuy ab simpatía la campanya de resistencia que han emprés los industrials catalans. Si continuan units segura es la victoria. La organisació que han sapigut donar als Gremis, será ja 'l model ha seguir pera tots los productors catalans vexats y desatesos pels governs espanyols. Propietaris y agricultors molt poden apendre de la organisació dels industrials. Avuy los uns, demá 'ls altres, formant associacions semblants á las gremials, podràn ab facilitat obtindre la justicia que avuy demanan per medi d' exposicions constantment desatesas pel Govern.

L' hora de la justicia, l' hora d' obtenir las reivindicacions de Catalunya, s' acosta. Lo primer pas, potser lo més important, es obtenir l' autonomía económica, mida precisa pera 'l desenrotllo dels interessos materials de nostra terra, arma poderosa pera recabar altras concessions necessarias à nostra vida nacional, únich medi pera lograr justicia en la tributació y pera acabar ab los investigadors y expedients, armas indignes de que constantment fa ùs lo centralisme en contra dels productors catalans.

Cal observar que la bandera que ha servit pera coesionar als Gremis y decidirlos á la lluyta contra l' Estat, ha sigut lo concert económich; principi aceptat y propagat pel catalanisme. Alguns anys enrera molts dels industrials que 'l defensan y prevenhen sa próxima implantació y ventatjas, lo consideraven com una utopia. Donchs totas las conclusions aceptadas pel catalanisme en l' Assamblea de Manresa, cada una dins son círcol, portarían los beneficis que la autonomía económica pot dur en l' ordre material. Lo programa catalanista no té per objecte satisfer l' amor propi, ni las ambicions personals de ningú, son objecte es fer una Catalunya inteligent, rica y forta. Restablir nostra nacionalitat, de modo que sia molt estimada per sos fills y molt respectada pels estranys.

JOAQUIM AGUILERA.

Manifest del Sindicat Agrícola

DE REQUENA

Als viticultors espanyols

Compromesa es la situació d' aquest Sindicat al volguer dirigirse ab una representació—desde luego insuficient—á tots los vinicultors espanyols, y es tant més compromesa quant las aspiracions, los desitjos d' aquesta Societat Agrícola, fidel representació de Requena, son distints en la forma, sisquera sian iguals en la essencia, als de totas las altras entitats vinícolas que han deixat sentir sa autorisada veu en lo desafinat concert ab que la vinicultura espanyola s' ha unit, encar que débilment, à la formidable protesta formulada contra 'ls pressupostos.

Difícil resulta que aquest Manifest condensi en pochs, pero enérgichs párrafos, en breus, pero contundents rahonaments, totas las nostras ideas, la essencia de las nostras aspiracions y pensaments, pero que, semblantse al modest parte del alcalde de Móstoles, vagi aixecant derrera seu la insurrecció, desenrotllada en forma de enérgica protesta, que enfonzi pera sempre aqueixa projectada lley d' alcohols.

Una devía esser, á judici d' aquest Sindicat, la aspiració de la vinicultura espanyola: que no prosperés, ab ó sense reformas, aqueix desditxat projecte. Perque ¡quin projecte! En ell s' oblidan, millor dirém, s' escarneixen promesas recentment fetas á la comissió de vinicultors d' aquesta provincia; ab ell se desfán las lleys higiénicas, las més santas, las que respectan tots, las que s' inspiran en la defensa de la salut pública, las que están vigents y prohibeixen la fabricació d' alcohol industrial com á beguda; ab ell s' extén la papeleta de defunció à la major riquesa espanyola, á la vinicultura, que d' esser sancionada aquesta lley, está MORTA, MORTA, MORTA. Ab ell s' erigeix en respectables temples—fidel representació de nostra probitat y nostra honradesa—á nostras Aduanas, encarregadas per aqueixa lley inmoral de cobrar los drets als alcohols industrials; ab ell... ab ell s' autorisan pera que pugan foncionar aqueixas inmensas factorías, que que tenen establertas sense cap subvenció totas las nacions, y que s' anomenan fábricas d' alcohol industrial,

centres per ahont surt d' Espanya á grapats lo poch or que 'ns queda.

¡No! Que no reformin aqueixa lley; que no la toquin; que la trenquin,que la tirin al inmens cisteil del oblit pera no desenterrarla may més, puig ab una sola lletra que 's conservi d' aqueix funest projecte, tindrá suficient relleu pera convertir en cínich sarcarme, en sacrílech «inri» qualsevol adició, la més santa, la més beneficiosa que intenti introduhirse pera 'ls interessos de la vinicultura.

Perque no oblidém que avuy tením vigent una lley d'alcohols, que cumplerta, que respectada per tots, pogué ser ample baluart ahont tindrán cabuda y defensa tots los interessos; los del industrial, los del agricultor, los del comerciant, los del Tresor públich. Y no obstant d' aquesta lley, que grava en 37 pessetas l' hectólitre d' alcohol industrial y ordena la inutilisació d' aquest alcohol á la sortida de las fábricas, la escandalosa defraudació que hi havía y que fins l' Excm. senyor ministre d' Hisenda regonegué existir, doná motiu pera la celebració de «meetings» y Assambleas de vinicultors que feren entendre als poders públichs aquesta defraudació, y que obligaren a dits vinicultors á demanar ab manifesta energía lo tancament absolut de las fábricas d' alcohol industrial y la prohibició complerta d' aqueixa fabricació.

Y si això ocorregué fa pochs mesos, si encara está latent, si encara ressona l' eco de la protesta formulada per tots en contra d' aqueixa escandalosa defraudació, ¿qué ha ocorregut de nou? ¿Quins elements sáns, quín ayre vivificador y desinfectant ha saturat ab sas higiénicas rafágas nostra constitució social? ¿Quina enérgica má ha transformat lo podrit engranatje de nostra administració pública, pera que avuy vejém com á bó lo que ahir nos semblava inacceptable? ¡Cóm! Teníam una lley que inspirada en las conclusions dels congressos higiénichs d' Europa, nascuda de la democracia y de la rahó, prohibía l' ús dels alcohols industrials pera beure, afavorint, ab sa prohibició, la salut pública, y al ensemps la primera riquesa nacional, y perque aqueixa lley no 's respectava, perque 's barrinava, perjudicant sagrats interessos, nos alsém pera protestar y demanar la derogació d' aqueixa lley y subtitució per altra que prohibís y tallés aqueixa fabricació, y avuy, á la vista dels pressupostos no se 'ns ocurreix demanar més que drets diferencials. ¡Drets diferencials! ¡Quín sarcasme! ¿Pera qué, si no s' han de pagar?... ¡Y la lley que ordena la inutilisació dels alcohols, oblidada! ¡Y la petició anterior, la justa petició anterior reclamant la prohibició absoluta d' aqueixa fabricació, que no afavoreix cap interés colectiu y fa que mori per consunció, per anemia, la primera producció nacional, oblidada també! ¡Y las causes d' inmoralitat que motivaren nostras anteriors protestas—y que segueixen subsistents—també oblidadas! Ho repetim: drets diferencials, ¿pera qué demanarlos si no s' han de pagar?

Aquí, á judici d' aquesta Societat Agrícola, no hi cab demanar ni sostindre més que aquestas duas conclusions:

Primera. Prohibició absoluta de fabricació d' alcohols industrials, castigant aquesta ab penas severíssimas.

Segona. Lleugers drets á la fabricació d' alcohols vínichs.

Y aferrats á aquestas conclusions, abrassats á aquesta bandera, lluytar sense descans pera tréurelas endevant. ¿Qué vol lo gobern? ¿Diner? Donchs que no estronqui las fonts de riquesa d' ahont brolla; que no mati la gallina dels ous d' or; que no sacrifiqui la agricultura; puig si á tal atenta, no tindrá diner, perque agobiats per la formidable crissis, nos veurém obligats à no pagar.

Perque—enténguinho bé 'ls vinicultors, nostres germans en la desgracia—si no comensém per comptarnos, si no veyém que representém, segons càlculs de sabis estadistas, lo setanta per cent de la producció nacional, sino deduhím del valor de nostra inmensa riquesa y com á consecuencia del anterior cálcul, que som catorze milions d' espanyols los que de la vitucultura dependím y vivím, si no 'ns agrupém com un sol home pera demanar, y al demanar legal, pero enérgicament, no 'ns imposém, fent compendre al gobern que al morir nosaltres mora Espanya, estém perduts; y tal succehirá irremisiblement si prospera aqueixa lley funesta y 'l Sindicat d' alcoholers consegueix sos propósits.

¿No voléu creure tan, al semblar, exageradas afirmacions? ¿No considerèu certa nostra rotunda conclusió? Y fins supusantla positiva, ¿no veyéu medi legal, arguments prou sólits, pera, oblidant lleys democráticas, poder prohibir eixa fabricació? ¿Es aixó aixís? Donchs siguéu benévols, seguiu llegint, y unas quantas xifras y alguns rahonaments, os convencerán de la veritat y la justicia de nostras afirmacions.

Es molt moderna á Espanya la fabricació d' alcohol industrial; ab prou feynas compta de dotze á quinze anys; legalment, potser ne compti molts menos. Adquirí robusta vida al morir la importació d' alcohols alemanys, y á la sombra de las tarifas d' aduanas, prohibitivas pera la introducció de dits alcohols y cuberta per aquesta mateixa sombra, may aquesta industria agradá de la llum. Brotaren á Espanya algunas fábricas d' alcohol industrial; després se 'n implantaren d' altras, y avuy es son número bastant considerable.

No té aquest Sindicat datos exactes de sa importancia; pero pot afirmar sense por d' encorre en falsetat, que aquestas fábricas produheixen y envían al mercat anyalment sobre 600.000 hectólitres d' alcohol rectificat; aixó es, que si aquest alcohol procedís del ví serían necessaris més de 6.000.000 d' hectólitres de dit caldo pera produhir aquell alcool. Mes ¿qué es lo que la producció vinícola necessita pera salvarse? ¿Quínas causas originan sas crissis? ¿Quína lley regula sos preus? Contesti la llógica; y la llógica 'ns diu que tractantse d' una cuestió económica, de las alsas y baixas en los preus que un article sufreix, la eterna lley d' oferta y de demanda presideix. Los números dirán los demés. Y aquella lley nos diu, los números nos marcan que si en los mercats vinícolas espanyols s' hi agregués una demanda de sis milions d' hectólitres de ví, la producció vinícola estava SALVADA, SALVADA, SALVADA.

(*Continuará.*)

CRÓNICA

Sessió del Ajuntament

De segona convocatoria fou la d' ahir, presidida per l' Alcalde D. Pau Font de Rubinat y ab assistencia dels regidors senyors Pallejá, Artés, Güell, Vergés, Aguadé, Quer, Mayner, Nougués, Civà y Amar.

Fou aprobada l' acta de la sessió anterior.

Se feu constar l' agrahiment de la Corporació vers lo senyor Vergés per haver concedit 25 duros á las Casas de Beneficencia de quina cantitat devía reintegrarse.

Se llegí una comunicació del Director del Colegi d' Interns del Institut de 2.ª ensenyansa D. Joseph Ollé, anunciant que obrirá una escola de Comers.

Se feu constar lo gust ab que l' Ajuntament ha vist tal determinació.

Passá á la secció corresponent una instancia de D. Anton Bisbal en contra de la que presentaren varis vehins del Arrabal Alt de Jesús.

Quedá aprobat un dictamen de la secció de Foment reformant las condicions pera la subasta del servey de llimpiesa pública.

Se llegí un altre dictamen de la mateixa secció referent al projecte d' alumbrat eléctrich de la plassa de la Constitució.

Lo senyor Amar proposa que l' alumbrat continúhi en igual forma que avans ó siga sense archs voltáichs.

Lo senyor Pallejá apoya 'l dictamen de Foment.

Queda aprobat després d' alguna discussió.

S' aprobaren també 'ls dictamens donats à las solicituts dels senyors Sugranyes y Marsal.

S' aprobà la subasta celebrada pera l' alumbrat eléctrich per medi de 38 archs voltaichs á favor de D. Joseph Coca.

Ab la aprobació de varis comptes de particulars acabá 'l despaig ordinari.

S' acordá l' allargament de dos minas en una extenció de 30 metres de dos minas situadas en lo terme d' Almoster.

S' acordá fer constar en acta l' agrahiment vers lo senyor Vilella per sa concessió d' ayguas al poble.

S' acordá que las seccions d' Instrucció y d' Hisenda s' encarreguin de repartir los premis als alumnos de las escolas públicas.

Lo senyor Alcalde ofereix fer cumplir la construcció de las aceras á tots los que no ho hagin fet.

Lo senyor Nougués diu que promet tractar de quin modo 's podrá cobrar l' import de las mateixas.

S' acordá procedir á la rectificació del llibre d' amillarament y apeo.

Se facultà al senyor Alcalde pera fer efectiu l' import de consum d' electricitat de la plassa de la Constitució.

S' acordá que la secció de Foment activi l' expedient pera la subasta dels terrenos situats devant del Hospital.

També s' acordá que la secció corresponent estudihi si las firas d' Octubre s' han de suprimir ó bé si se 'ls hi hán de donar més importancia de la que ha tingut aquestos darrers anys.

Se tractaren alguns assumptos d' escassa importancia quedant acabada la sessió.

———

La Autonomìa diari defensor del *partido único* (sic) (ja ho hem après això del *sic*) ens contesta dihent que no es cert qu' hagi dit res de mal de nostre Alcalde D. Pau Font de Rubinat ¡Ay pobre *Autonomia* qui t' ha vist y 't veu! ¡Qui 'ns havia de dir que aquell *valentón*, aquella mena de *pinxo* de la prempsa local havía d' arribar mitj estamordida baix lo pes aclaparador de sas mateixas culpas á negar lo que está estampat en lletras de motllo que jamay s' esberran. ¡Quant de cinisme, quanta *barra*, ó be quanta covardia! ¡Com s' han de veurer los valents! Sens coratje pera sostenir lo que fá dos dias escrivían ab lo sol propósit d' enlluhernar á quatre ignorants embrutits per la rastrera política del defensor del *partido ùnico* que va dret darrera la suscripció siga d' un modo siga d' un' altre pera poguer sustreurer los *cinch rals* de la humil butxaca del ignorant obrer que sua tota la setmana en lo táller pera guanyarlos y que 's deix cegar per los baladreijaments del periódich *republicà* de *doublé* servint sa sabor pera que algú d' quells que dihuen que 'l treball dignifica la persona, visqui ab la esquena dreta; procurant encara, entabanar á aquestos mateixos intelissos que 'ls mantenen, inspirántloshi actes que 'ls poden portar fatals resultats, sens reparar que tots tenen dona y fills que 'n poden sofrir las conseqüencias.

Aqueixos son aquells que sermonejan: *nosotros somos la luz opuesta á las tinieblas* aquells que volen obrir los ulls de tothom ¡Ay de vosaltres si algun dia hi arriba á veurer ben clar tothom y 's fan cárrech de las vostras vils tramoyas, allavors será l' hora de cantar la *post-morte* de *La Autonomìa* que interinament ja va sofrint lo pes de las veritats que li han caygut á sobre deixantla quasi sens alé ni energía pera sostindrer lo que ab tanta *convicció* va escriurer.

Vaija, aixó es una indignitat mes á la llista de las que han vingut cometent.

Ens diu que injuriém al poble. No, *senyora Autonomìa*, al poble nosaltres li tením tota classe de consideracions com se las mereix y ho provém contestant á V. ja que sols ho fém pel bon nom d' ell; als que nosaltres ataquém no componen pas lo poble, no senyora, no, son sers insignificants, baixos y rastrers que 'l verdader poble rebutja y als que 's fá precís desenmascarar.

Per avuy no dihém res mes, perque decauhen los ànims de contestar á un periódich que nega lo que ha publicat.

Aixó ja es lo colmo de las baixesas y las baixesas s' acostuman á petjar ab la sola de la sabata y no son dignas de que 's malgastí la tinta ni la ploma pera discutirlas.

—

En l' exprés que surtí de Madrid á dos quarts de sis de la tarde del dijous y que passá per aquesta ciutat á un quart de vuyt del matí d' ahir, passá en direcció á Barcelona lo gran compatrici, l' ilustre jurisconsult catalá, Exm. Sr. D. Manuel Durán y Bàs, Ministre de Gracia y Justicia. Acudiren á la estació pera saludarlo lo M. I. Sr. Alcalde, nostre bon amich D. Pau Font de Rubinat, acompanyat dels senyors regidors D. Joseph M.ª Borrás, D. Sebastiá Massó, D. Lluís Quer, D. Enrich Oliva y D. Francesch de P. Muños, los senyors Jutje d' instrucció d' aquest Partit y Secretari del Jutjat Municipal ab sos respectius Agutzils, lo senyor Coronel Comandant militar de la Plassa ab un de sos ajudants, lo Diputat provincial D. Sebastiá Montaner, lo senyor Gay ex-diputat á Corts y l' Exm. Sr. D. Bernart Torroja, Degá del Colegi d' advocats, D. Joaquím Pinyol de la Junta del mateix, y altres, entre ells alguns regionalistas.

Al parar lo tren y després de las presentacions oficials de costúm, lo senyor Durán y Bás, deixant per un moment las preocupacions de la política y la etiqueta oficial, conversà ab los allí reunits, parlant ab son elevat y clar judici de las cuestions avuy en dia palpitants, manifestant també que á Barcelona sols pensa estarshi dos ó tres dias, pera anar á pasar tot lo que falta d' aquest mes á un balneari de la provincia de Girona, ahont escriurá lo discurs d' obertura dels Tribunals.

A la hora del itinerari y prévia presentació del Quefe de la Estació y encaixada de salutació y despido, sortí 'l tren de regrés á Barcelona, ahont haurà tingut lo senyor Durán y Bàs una entussiasta recepció.

Anavam en lo mateix tren, y baixaren tots á saludar al Ministre y al amich, los generals Despujol y Weyler y 'l senyor Marquès de Olivart, lo primer que va á ferse cárrech de la Capitanía general de Catalunya, que fa alguns anys desempenya, y 'l segon que desde Barcelona anirá á passar uns quants dias á la seva hisenda de Sant Quintí de Mediona y 'ls demés del mes á Mallorca, d' ahont es fill.

—

En altre lloch d' aquest número publiquém una carta de nostre actiu corresponsal de la Espluga de Francolí ressenyant los fets que ahir hi ocorregueren ab motiu d' exigirse'l pago de Consums per la via executiva.

Lo resultat de la jornada fou que l' agent executiu D. Joseph Espinás, fos mort.

No sabém si 'l Sr. Litran se trobaría en aquella vila perque acostumat á excitar las baixas passions del poble, allí ahont se reclamava, sembla que ab justicia, se li oferia un bon camp pera instigar à las massas y detenirlas.

Aixó no es cap infamia; aixó no es cap calumnia; es res més que indicar al Sr. Litrán que trobará en nosaltres una moneda tan corrent com la que ell acostuma á fer passar y que 'ns té del tot fora de cuydado que tiri demunt de la nostra publicació las passions dels que 'l segueixen; pera rebre sempre y á totas horas, com ja varem indicar un altre dia nos trobará ben disposats.

Mes com es andalùs y dels fills d' Andalusía los catalans ne prenêm lo que més ens agrada, per moltas mentidas que embauqui al poble sensat, aquest no las creurá.

—

A la tarde d' ahir se presentá á la Alcaldía un noy d' uns dotze anys d' edat vestit ab brusa de cuadros blaus, camisa ab lo coll planxat y una corbata blava ab ratllas blancas, gorra grís, pantalón fosch de llana y botinas rossas novas, anomenat segons ell Anton Cabanach y Vergés fill de Joseph y Lluïsa, que acabava d' arribar á peu de Tarragona.

Sa vinguda á aquesta ciutat la conta del modo següent: Diu que es nat segons creu á Barcelona al carrer de la Cera y desde petit sos pares s' ausentaren deixantlo encarregat á un marit y muller anomenats Anton Auger y Josepa Dalmau que junt ab un fill de pochs anys anomenat Esteve se dedicavan á anar per las firas venent molins de vent y banderetas de paper, hostatjantse en una casa portatil y fent per lo tant una vida nómada. Que mentres estigué en companyía de dit matrimoni may havía sabut res de sos pares fins á cosa d' un mes que escrigueren anirían á recullirlo. En efecte, son pare se presentá y recullígué al noy emportantsel algun dia á Vich ahont se veya ab freqüencia ab una noya ab la que convingueren se troba-

rían á Tarragona. En efecte ans d' ahir al matí arribaren allí pare y fill, y més tart hi arribá la noya que diu anomenarse Anneta hostatjantse los majors en una fonda y 'l noy en una altra posada. Que al matí d' ahir se dirigiren á una estació fent quedar á fora lo jovenet qui vegé marxar al que ell creya son pare y la noya escapada, en direcció, segons éll creu á Valencia, y que 'l noy sens donarse compte de lo que feya emprengué la direcció que ell creya del tren y feu cap á aquesta ciutat.

Tal es lo que 's pot dir novela contat per lo noy qui afegí que son pare vivía á Itálica ahont hi havía mort sa mare.

L' alcalde maná socorre al noy qui posará á disposició del Governador.

—

Ab molta extranyesa nos enterém per nostre colega la «Crónica Reusense» que 'l Sr. Litrán, director de «La Autonomía», fa corre de boca en boca la *bola* que s' ha format en aquesta ciutat una conjura de la gent de diners pera que se l' expulsi de Reus.

Res se perdría en que 'l Sr. Litràn anés á agitar las passions que se senten frecuentant las tabernas á la seva terra, pero d' aixó á que aquí 's formi cap conjura hi ha molta diferencia; la diferencia que hi ha entre un republicá y un jesuita, que jesuita no més pot ser qui com lo Sr. Litrán s' ha volgut fer amo absolut d' una propietat com la de «La Autonomía» que es d' altres; y absolut es també qui 's nega á donar lo títol de redactors á tots los que ab la seva inteligencia y residents en nostra població ajudan al Sr. Litrán en la tasca de redacció del diari.

Ni 'ls periódichs més absolutistas s' escriuhen per un home sol; sols s' hi pot escriure un periódich com «La Autonomía», contra la qual fins los mateixos que la subvencionan li diuhen que simpatisa ab las ideas anarquistas y que per aixó ells se 'n volen separar.

Y per are res més.

—

Avuy han d' unirse en indisoluble llás nostre estimat company en lo periodisme lo director de nostre colega local «Las Circunstancias» D. Enrich Salvadó Domingo ab la simpática Sra. D.ª María Pujol Folch.

Doném la enhorabona als desposats als que desitjém tota mena de prosperitats en son nou estat.

—

Per uns programas impresos que hem tingut ocasió de veure, avuy y demá diumenge, en lo vehí y pintoresch poble de las Voltas s' hi celebrarán festas populars fomentadas per la colonia estiuhenca que aprofita en aquell suburbi y mesos vehins la bondat d' aquell deliciós clima.

Las festas serán variadíssimas á jutjar per la descripció que 'n fa lo referit programa.

—

La comissió de Tarragona que havía de passar á saludar al senyor Ministre de Gracia y Justicia que no pogué passar ahir á aquesta ciutat per no haverhi tren habil, se dirigí ab lo primer tren á Sant Vicens ahont pogué saludar al senyor Ministre.

—

Ha sigut aceptada la dimissió que del cárrech de director artístich dels coros de Clavé, presentá l' eminent mestre don Joan Goula.

Hem sigut cridats per assistir á una reunió que se celebrará avuy á dos cuarts de vuyt á las casas Consistorials. Ignorém l' assumpto que s' ha de tractar.

—

Ab un plé complert se celebrà ans d' ahir la anunciada funció en lo «Circo Ecuestre Feijóo».

Tots los artistas que hi prengueren part sortiren ayrosíssims de sa tasca per quín motiu foren mereixedors dels oplaudiments ab que 'ls premiá lo públich son treball. Los artistas que debutaren foren també molt ben rebuts.

Aconsellém á la música que amenisa l' espectacle vaigi ab molt cuydado á estudiar á fí de que no 's repeteixin las mostras de desaprobació que reberen del pùblich per son pésim treball.

Ens atrevím també indicar al Sr. empressari obri un poch la vela que cubreix lo Circo á fí de que circuli mes ayre ja que 's deix sentir una calor asfixiant, cosa que li agrahirán molt totas las personas que assisteixen á contemplar l' espectacle.

—

Ennuvolat y trist se vegé lo cel durant tot lo dia d' ahir deixautse sentir una calor boxornosa.

—

Aquesta nit tindrá lloch una escullida funció en lo «Circo Ecuestre» que resultara amenissima á jutjar per lo programa que s' ha confeccionat.

—

Las novas cédulas personals, que s' expendirán en breu estarán exentas del recárrech de 20 per 100 per impost de guerra.

—

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 907'20.

Correpondencia particular de LO SOMATENT

Espluga de Francolí 4 Agost 1899.

Sr. Director: Com casi era de temer ha ocorregut en aquesta població un motí ab motiu del impost de consums lo qual no te precedents en aquesta vila.

Avuy era lo dia senyalat, segons se deya, pera executar als deutors del mentat impost que son la inmensa majoría d' aquestos vehins com deya en ma anterior correspondencia y desde bon matí s' han estacionat grupos á las sortidas del poble impedint que anessin los trevalladors al camp. Aquestos mateixos grupos han cremat á la plassa en mitj de la més infernal cridoria lo carro que estava destinat pera transportar los efectes embargats y disposantse l' Agent executiu á sortir li han demanat segons se diu los recibos y expedients d' embarch y haventse negat li han donat la mort mes horrorosa que puga imaginarse.

Se troban aquí forsas de la Guardia Civil, tropa d' infantería y 'l Jutjat d' instrucció que instruheix las oportunas diligencias.

Lo mort s' anomena Joseph Espinás sent procedent de Tarragona.

Son affm. y s. s.

Lo Corresponsal.

Liquidació

de lo recaudat pera las victimas del procés de Montjuich

INGRESSOS

	Ptas.
Recullit en lo Frontón Reusense lo dia 2 Juliol	
En un billlet del Banch d' Espanya. . . .	50'
En plata.	89'50
En calderilla.	142'50
Entregat per:	
La Secció de pastissers del café del Boada. .	5'
«La Brillantina».	17'75
Lo «Centro Autonomista», la «Junta Municipal de Fusió Republicana», lá «Juventud Republicana» y «La Autonomía». . . .	40'
La Secció de boters.	50'
La » » curtidors.	50'
La » » tintorers.	50'
La » » semolers.	25'
Lo «Centro Republicano Histórico» y «Las Circunstancias».	25'
«El Olimpo».	50'
La Secció de mestres de casas. . . .	50'
Lo «Centro Federal».	25'
Lo Gremi de taberners.	15'
Total recaudat.	684'75
Menos: Menedas falsas. . . .	5'
	679'75

SORTIDAS

Entregat á la Vda. de Lluís Més. .	50'
Per gastos d' arreglar lo Frontón. .	30'
Per telégramas, paper sellat, correu y altres gastos menors. .	30'65
Per impresos de la convocatoria al «meeting».	20'
Enviat á «La Publicidad» de Barcelona en 1 «cheque» lo 23 últim.	527'10
Enviat al mateix periódich per la agencia Morera lo 3 del corrent.	22'
Pessetas. . . .	679'75

Reus 4 d' Agost de 1899.—La Comissió Revisionista.

Secció oficial

Registre civil

del dia 3 de Agost 1899

Naixements

Isidro Cubells Roca, de Isidro y María.—María Espinós Sotorra, de Emili y Gertrudis.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Cap.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Nostra Senyora de las Neus.

CULTS RELIGIOSOS

Iglesia de las Carmelitas Descalsas

Segueix en aquesta Iglesia la solemne funció de Cuaranta horas; tots los dias se posará de manifest á S. D. M. à las nou y á continuació se cantará l' ofici. Per la tarde á dos cuarts de 7 se dirá lo Seráfich Trisagi y á las 7 se reservará à S. D. M.

Sant de demá.—Sant Sixte.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 3

Ne Nova Orleans y Cádiz en 25 dias vaper Martín Saenz, de 2.531 ts., ab dogas, consignat á D. Joseph María Ricomá.

De Génova y Carcelona en 7 dias v. Alcira, de 650 ts., ab efectes, consignat à D. Anton Mas.

De San Carlos de la Rápita en un dia llaut Teresa, de 30 ts., ab efectes, consignat á D. Joan Mallol.

De Marsella y Barcelona en 3 dias, v. Cabo San Antonio, de 1.330 ts., ab tránzit, cousignat á D. Marián Peres.

De Barcelana en 6 hs. v. Cifuentes, de 446 ts., ab tránzit, consignat als Srs. Fills de B. Lopes.

Despatxadas

Pera Barcelona v. Martin Saenz, ab tránzit.
Pera Málaga y esc. v. Alcira, ab efectes.
Pera Berdiansk v. italia Cavour, en lastre.
Pera Torredembarra l. Isabel en lastre.
Pera Bilbao y esc. v. Cabo San Antonio, ab efectes.
Pera Torredembarra l. Isabel, en lastre.
Pera Bilbao y esc. v. Cifuentes, ab efectes.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	62'85	Aduanas	95'
Exterior		Norts	50'35
Amortisable		Fransas	42'15
Cubas 1896	70'75	Filipinas	11'70
Cubas 1890	59 25	Obs. 6 0[0 Fransa	85'75
Exterior París	60'80	Id. 3 0[0 »	43'25
	GIROS		
París	23'80	Londres	31'22

Anuncis particulars

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de compendre, la societat «Gas Reusense» acaba de fiosar preus inverossímils al fluit eléctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense» donará com á inmediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprenentho aixís nostra Societat, sa proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á cap en aquestos moments á fí de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y á las que atendrá per torn rigurós.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fisca á sa última tarifa son exageradament baixos, «Le Electra» los acepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servey regular d' alumbrat eléctrich, nostra Societat establirá pera 'ls seus abonats los preus següents:

		Ptas.
Una làmpara incandescent de	*5 bujias*	*1'25*
" " "	*de 10* "	*1'75*
" " "	*de 16* "	*2'50*
" " "	*de 25* "	*3'75*
Preu del kilowat, hora.		*0'50*

En quant á las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temém, se 'ns porta á la lluyta, á ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardía dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

AVÍS

Per acort del Iltm. senyor Director general de Correus y Telégrafos se convoca á concurs als propietaris de fincas urbanas de Reus que vulguin cedir en arrendament, local suficient pera instalar per terme de quatre anys las oficinas de Correus de dit punt, ab vivenda pera 'l quefe de las mateixas, quin concurs se verificará en la Estafeta de Reus, als trenta dias de publicat aquest anunci.

En las proposicions s' ha de fer constar que las obras d' instalació de la oficina han d' esser de compte dels proponents, acompanyant á las mateixas lo plano acotat del local que s' ofereixi.

Reus 5 Juliol 1899.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públicas

CIRCO ECUESTRE FEIJÓO

Situat á la Plassa del Hospital

Extraordinaria funció pera avuy en la que hi pendrán part tots los artistas de la companyía.—Cadiras de pista, una pesseta. Entrada general, 2 rals.—A dos quarts de deu.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'49 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'44 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
1'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes do 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe........	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase....	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2)........	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	9'15 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Tranvía á vapor desde la estació del ferrocarril económich fins devant lo carrer Closa de Mestres.

Servey de trens combinats que regirá desde primer de Juliol de de 1899.

Sortides de la Estació.—Matí: 5'25, 6'59, 7'50, 8'40, 10'32, 11'30.—Tarde: 3'02, 3'42, 4'24, 5'06, 5'50, 6'30, 7'14.

Sortidas del carrer Closa de Mestres.—Matí: 5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.—Tarde: 12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'16, 5'58, 6'40, 7'20.

OBSERVACIONS: Los dias festius á més dels trens indicats en lo present cuadro sortirán lo núm. 24 de Reus á la 1'14 y 'l núm. 23 á la 1'45 de Salou.

OBSERVACIONS: Los dias festius á mes dels trens indicats en lo present cuadro sortirá un de la estaicó á las 2'10 y del carrer Closa de Mestres á la 1'39.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

ASCENSORES-SIVILLA
Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

APARATOS ELEVADORES DE TODOS SISTEMAS

MOVIDOS POR MOTOR DE Vapor, de Gas Y Á BRAZO

MUNAR Y GUITART
S. en C.
INGENIEROS Y ARQUITECTOS
LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897

Llibre important
CARTILLA RÚSTICA
PER US DELS PLANTADORS DE
Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en éll á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurní de Noya, s' hi troban esplicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: **multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc**; seguit d' altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d' obtenir bons vins negres, blanchs y rosats, y cuydados de que deuhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los mès práctichs é inteligents viticultors d' Espanya y Fransa; tot ab lo fi d' obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volúm en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impresió, enquadernat á la holandesa y 's ven en aquesta Imprenta, al preu de UNA PESSETA.

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 per 100 d' interés anyal
Amortisables á llarch plasso de 5 á 50 anys

Ab garantia de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las anualitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera 'l propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital.
Además, lo Banch, acepta en qualsevol época lo reembols total ó parcial del préstam.
No importa que las fincas estiguin hipotecadas.
No s' admeten préstams inferiors á 5.000 pessetas.
Pera més informes al Agent de dit Banch

JOAQUIM SOCIATS.—Carrer Santa Anna, núm. 26.—Reus.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS
INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COMPADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — ESCORIA PULVERULENTA THOMAS DE % PUREZA GARANTIZADA — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

baix garantía del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA.